

СУЧАСНА НАУКОВА АКТИВНІСТЬ

(міжнародна наукова конференція)

* Modern scientific activity | International scientific conference

** Современная научная активность | Международная научная конференция

Місце проведення: Київ, Україна
16 січня 2022 року

Venue: Kyiv, Ukraine
January 16, 2022

УДК 001.1

ББК 29

UDC 001.1

BBK 29

СУЧАСНА НАУКОВА АКТИВНІСТЬ

(міжнародна наукова конференція)

* Modern scientific activity | International scientific conference

** Современная научная активность (международная научная конференция)

Місце проведення: **Київ, Україна** | Venue: **Kyiv, Ukraine**

16 січня 2022 року | January 16, 2022

ОФОРМЛЕННЯ ЦИТАТИ:

Батюченко В.А., Дудар З.В., Мазурова О.О. Дослідження методів рішення транспортних задач лінійного програмування // Сучасна наукова активність (міжнародна наукова конференція). Видавництво WORLD-CONF.COM // Київ, Україна, 16 січня 2022. с. 4 - 13.

ISBN 978-966-6114-21-2

© 2022 Видавництво WORLD-CONF.COM | Publisher WORLD-CONF.COM | Издательство WORLD-CONF.COM

© 2022 Автори статей | Authors of the papers | Авторы статей

Адреса електронної пошти: office@world-conf.com

Адреса видавця (редакції): **LV-1007, Рига, Латвія**

Операційний офіс: **65039, Одеса, Україна**

ЗМІСТ (CONTENT)

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТ (ECONOMIC SCIENCE & MANAGEMENT)

- 1. Нечипорук Людмила Володимирівна, Пономаренко Ірина Віталіївна**
БІЗНЕС КОНСАЛТИНГ ЩОДО ШЛЯХІВ ОПТИМІЗАЦІЇ
ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....4-9

ПСИХОЛОГІЯ (PSYCHOLOGY)

- 2. Євдокимова Наталя Олексіївна, Тимців Максим Миколайович**
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАВОСВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦІЯНТІВ
ПІСЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ КУРСУ ПЕРВИННОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ..... 10-16

- 3. Лушпай Тетяна Іванівна**
СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ПОЧУТТЯ
ПАТРІОТИЗМУ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 17-20

ЛІТЕРАТУРА (LITERATURE)

- 4. Зубченко Анна Александровна**
ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ КОНЦЕПТА «ДОМ» НА ПРИМЕРЕ
РОМАНА М. ПЕТРОСЯН «ДОМ, В КОТОРОМ...» 21-24

ТУРИЗМ (TOURISM)

- 5. Баргійчук Ольга Степанівна**
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ
СПАДЩИНИ НА РОЗВИТОК ВІЗНОГО ТУРИЗМУ ТУРЕЧЧИНИ..... 25-29

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТ
(ECONOMIC SCIENCE & MANAGEMENT)

УДК 330

Нечипорук Людмила Володимирівна

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної теорії

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
(Харків, Україна)

Пономаренко Ірина Віталіївна

студентка фінансово-правового факультету

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
(Харків, Україна)

**БІЗНЕС КОНСАЛТИНГ ЩОДО ШЛЯХІВ
ОПТИМІЗАЦІЇ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ
У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

Анотація: у статті розглянуто зниження підприємницьких ризиків.

Ключові слова: підприємництво, господарська діяльність, бізнес.

Здійснення підприємництва у будь-якому вигляді пов'язані з ризиками, які прийнято називати - підприємницьким. З'ясуємо витoki та причини таких ризиків та форм його проявів для того, щоб далі усвідомити методи оцінки ризиків та способи їх запобігання. У зв'язку з розвитком ринкових відносин підприємницьку діяльність у нашій країні доводиться здійснювати за умов наростаючої невизначеності ситуації та мінливості економічного середовища. Отже, виникає неясність і невпевненість отримання очікуваного кінцевого

результату, отже, зростає ризик, тобто небезпека невдачі, непередбачених втрат. Особливо це властиво початковим стадіям освоєння підприємництва [1, с. 27].

Консалтинг - це консультування підприємств, керівників та управлінських кадрів з юридичних, фінансових, інвестиційних та інших питань. Консультантами виступають досвідчені спеціалісти. Основна мета консалтингу - вирішення тієї чи іншої проблеми у бізнесі та досягнення поставлених цілей.

Коли підприємець тільки починає займатися бізнесом, він майже неминуче стикається з різними складнощами з податкових, фінансових та маркетингових питань. У міру масштабування діяльності кількість проблем зростає: як краще розпорядитися отриманим прибутком, як залучити інвесторів, в який бік розвивати продукт.

Можна довго шукати оптимальні рішення самостійно і вчитися на своїх помилках, але краще запитати у досвідчених фахівців, щоб з першого разу все зробити правильно. Для цього існує консалтинг. Слово «консалтинг» утворено від англійського «consult» (радитись), що визначає суть терміна. Консалтинг передбачає надання платної поради від експерта з різних питань бізнесу.

Питанням консалтингу займалися: О.В. Ареф'єва, Н.Д. Бабяк, В.В. Лавренко, О.О. Терещенко, Г.О. Швиданеко, Н.П. Шульга, Ю.П. Яковлев, А. Дайле, Н.Г. Данілочкіна, М. Дідерігз, А.М. Кармінський, Т. Райхман, Х. Кюппер, Р. Манн, Д. Хан, П. Хорват підкреслюють важливість такої підсистеми бізнес консалтингу як шлях до оптимізації зниження ризиків у діяльності підприємства.

Опрацювавши літературні джерела, можна сказати, що для оптимізації зниження ризиків у діяльності підприємства, може знадобитися допомога консультантів в галузі одного або кількох ризиків, при описі яких слід враховувати рекомендації щодо їх віднесення до того чи іншого виду консультаційних послуг, прийнятих у міжнародній практиці [2, с. 96]. У Європейському довіднику-показчику консультантів з менеджменту консалтингові послуги об'єднані у вісім груп:

1. Загальне управління: оцінка ефективності менеджменту, оцінка бізнесу, диверсифікація та становлення нової справи, аудит управління, управління нововведеннями, міжнародний бізнес, організаційна структура, стратегічне планування, управління проектом, управління якістю тощо.

2. Адміністрація: планування робочих приміщень та їх обладнання, управління офісом, організація та методи менеджменту, регулювання ризику.

3. Фінансовий менеджмент: системи обліку, оцінка капітальних вкладень, прибутки, податки, фінансові резерви тощо.

4. Менеджмент персоналу: оборот кадрів, планування робочої сили в, набір персоналу, пошук кадрів, навчання, мотивація, підвищення кваліфікації, психологічна оцінка, аналіз функціонування.

5. Маркетинг: реклама та збут, імідж фірми та зв'язку з громадськістю, післяпродажний сервіс, прямий маркетинг, міжнародний маркетинг, дослідження ринку, стратегія маркетингу, нова продукція, ціноутворення, соціально-економічні дослідження та прогнозування, роздрібний продаж та дилерство, управління збутом, навчання збутом.

6. Виробництво: автоматизація, використання та обслуговування обладнання, схема організації робіт, промисловий інжиніринг, переробка матеріалів, регулювання внутрішнього розподілу матеріалів, упаковка, конструювання та вдосконалення продукції, управління виробництвом, планування та контроль, продуктивність, контроль якості, контроль за поставками, закупівлі .

7. Інформаційні технології: комп'ютерний аудит, електронні публікації, інформаційно-управлінські системи, проектування та розробка систем.

8. Спеціальні послуги (екологічні, інформаційні, юридичні тощо).

Ціль консалтингу - покращити певні показники бізнесу: рентабельність, прибутковість, ефективність, ліквідність, ринкову вартість. Компанія, яка не має у своєму штаті потрібних спеціалістів, звертається за консультаціями до сторонніх експертів [3, с. 38].

Завдання консалтингу при оптимізації зниження ризиків у діяльності підприємства можуть бути різними, наприклад:

- Допомога у складанні бізнес-плану.
- Комплексна розробка маркетингової стратегії.
- Правильне позиціонування компанії над ринком.
- Аналіз бізнесу, ніші, цільової аудиторії, товару підприємства.
- Супровід складних угод та оформлення вигідних договорів.
- Оптимізація поточних бізнес-процесів.
- Скорочення витрат і втрат усім рівнях.
- Підвищення якості управління організацією.
- Складання фінансового прогнозу компанії.
- Впровадження маркетингових інструментів у модель бізнесу.

Послуги консалтингу можуть надавати приватні спеціалісти або консалтингові компанії [4, с. 66]. Приватні експерти переважно працюють у межах дуже вузької спеціалізації та мають невелике коло клієнтів. Нерідко таких фахівців запрошують до штату компанії або залучають до постійної співпраці. Консалтингова компанія - це організація, яка об'єднує кілька експертів.

Консалтингова компанія надає клієнтам консультаційні послуги, які включають кілька етапів: вивчення поточної ситуації, визначення проблеми; аналіз даних, пошук оптимального рішення; використання рішення; аналіз досягнутих результатів [5, с. 254].

Реалізація проекту в рамках консалтингу може тривати від кількох днів до кількох місяців. Це залежить від масштабу компанії та складності вирішуваного завдання.

Можна зробити загальний висновок про те, що нині вже немає необхідності доводити, що успіх будь-якого підприємця, бізнесмена, менеджера значною мірою залежить від його ставлення до ризику, адже на етапі прийняття рішень підприємство стикається з вибором прийняттого йому рівня ризику та шляхів його зниження. При цьому для встановлення повноцінного контролю за всією господарською діяльністю підприємства та забезпечення високої якості управління його ризиками необхідне впровадження системи управлінського обліку (ризик-менеджменту), на основі якого всіма потрібними інформаційними даними для аналізу в динаміці ділової ситуації та прийняття своєчасних, сучасних та повноцінних рішень. Консалтинг щодо шляхів оптимізації зниження ризиків у діяльності підприємства потрібен, щоб допомогти бізнесу ефективно вирішити проблеми, що виникли або прогнозовані, виключити помилкові рішення і досягти запланованих цілей, тобто значно знизити ризики у підприємницькій діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вітлінський В. В. Ризикологія в економіці та підприємстві: монографія / В.В.Вітлінський, Г. І. Великоїваненко. – К.:КНЕУ, 2004. – 480 с.
2. Фінансовий менеджмент: підручник / кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2005. – 535 с.
3. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання навч. посібник / Л.І. Донець. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
4. Reichmann T., Baumol U., Kisler M. Controlling mit Kennzahlen: Die systemgestützte Controlling-Konzeption mit Analyse- und Reportinginstrumenten / T. Reichmann, U. Baumol, M. Kisler. – Vahlen : Munchen, 2011. – 900 S.
5. Cabedo J.D., Moya I. Estimating oil price Value at Risk using the historical simulation approach / J.D. Cabedo, I. Moya // Energy Economics. – v25, 2003. – P. 239-253.

Nechiporuk Lyudmila Vladimirovna

Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department of Economic Theory
Yaroslav the Wise National University of Law
(Kharkiv, Ukraine)

Ponomarenko Irina Vitalievna

student of the Faculty of Finance and Law
Yaroslav the Wise National University of Law
(Kharkiv, Ukraine)

**BUSINESS CONSULTING ON ROADS
RISK REDUCTION OPTIMIZATIONS
IN THE ACTIVITIES OF THE ENTERPRISE**

Abstract: the article considers the reduction of business risks.

Keywords: entrepreneurship, economic activity, business.

ПСИХОЛОГІЯ (PSYCHOLOGY)

УДК 159.95

Євдокимова Наталя Олексіївна

доктор психологічних наук, професор,
декан медико-соціономічного факультету
Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика
(Миколаїв, Україна)

Тимців Максим Миколайович

аспірант медико-соціономічного факультету
Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика
(Миколаїв, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАВОСВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦІАНТІВ ПІСЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ КУРСУ ПЕРВИННОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

***Анотація:** в нашій роботі розглянуто особливості визначення рівня правосвідомості майбутніх поліціантів, їх індивідуально-психологічних особливостей. Представлено результати другого етапу нашої наукової праці під час якого ми здійснили порівняльний аналіз рівня правосвідомості респондентів за трьома методиками.*

***Ключові слова:** правосвідомість, правова культура, поліціант, слухачі, первинна професійна підготовка.*

Сьогодні наша держава переживає водночас декілька криз. Перша – військова, на ґрунті російської агресії, друга – внутрішня, зумовлена протистоянням з колаборантами, яка водночас поділяється на політичну і релігійну, а третя – загальносвітова, спричинена пандемією. Враховуючи вплив на суспільну свідомість згаданих чинників, особливого значення набуває

підвищення ролі законності та правопорядку в запобіганні соціального регресу. Критерій правосвідомості громадян, шляхи, форми і засоби її формування є одним із визначних у внутрішній і зовнішній безпеці України. Досягнення законності у суспільстві, реалізація конституційних прав і свобод людини та громадянина через формування правової свідомості значною мірою залежать від соціально-психологічної та правової активності суб'єктів права, їх законослухняності та професійної підготовки кадрів силових структур, зокрема працівників поліції.

Правосвідомість – це система почуттєвих і мислених образів комунікативно-вольової спрямованості, через які відбувається безпосереднє і опосередковане сприйняття правової реальності – ставлення до чинного, минулого і бажаного права, до діяльності, пов'язаної з правом, до правових явищ та поведінки людей у сфері права [3].

Правова свідомість є процесом, за допомогою якого люди осмислюють свій досвід, спираючись на правові категорії та концепції, здійснюючи це навіть тоді, коли особисто не ознайомлені з деталями і дрібницями законодавства чи правової системи [4].

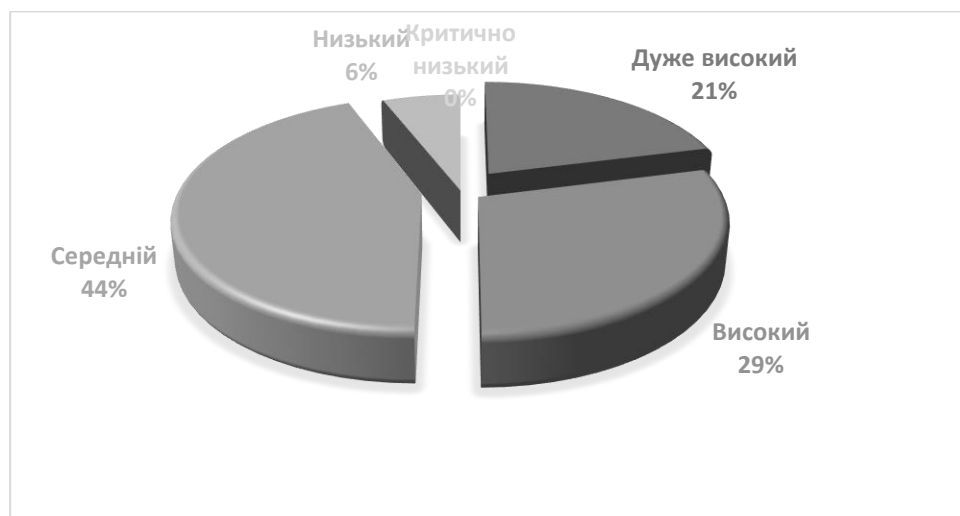
В узагальненому вигляді правосвідомість поліціанта можна окреслити за титм, що він упевнений в необхідності забезпечити права і свободи громадян, засуджує протиправну поведінку, усвідомлює об'єктивну необхідність боротьби з правопорушеннями та дотримання правопорядку, впевнений у необхідності дотримання законності під час виконання службових обов'язків [1].

Через охоплення широкого кола обов'язків (превентивна і профілактична діяльність; виявлення, припинення, розслідування кримінальних, адміністративних правопорушень; забезпечення публічної безпеки; регулювання дорожнього руху і контроль за дотриманням Правил дорожнього руху тощо) до поліціанта висуваються підвищені вимоги: не лише знати і вміти застосовувати норми права, мати спеціальну правову освіту, але й бути висококваліфікованим працівником із високим рівнем правосвідомості, яку слід розглядати як

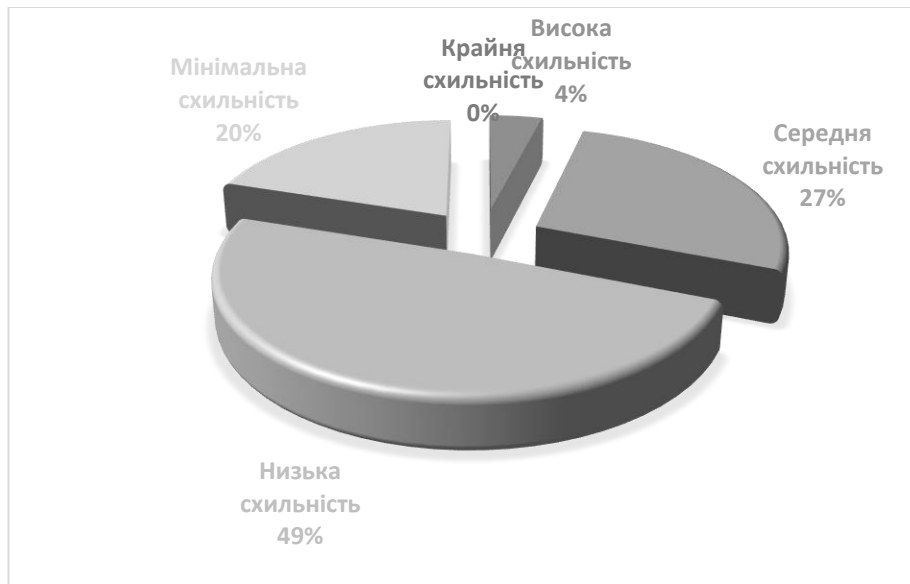
найважливішу умову ефективності його професійної діяльності, що формуються у процесі правового виховання [2].

Наше дослідження проведено на аудиторії державної установи «Академія патрульної поліції» із використанням опитувальника «Рівень активності особистості в системі морально-правових відносин» (Сохан І.), методики «Дослідження схильності до відхильної поведінки» (Орел О.), а також тесту-анкети «Вивчення рівня розвитку правосвідомості» (Ясюкової Л.). На другому етапі в дослідженні взяло участь двісті двадцять один респондент (слухачі первинної професійної підготовки поліцейських).

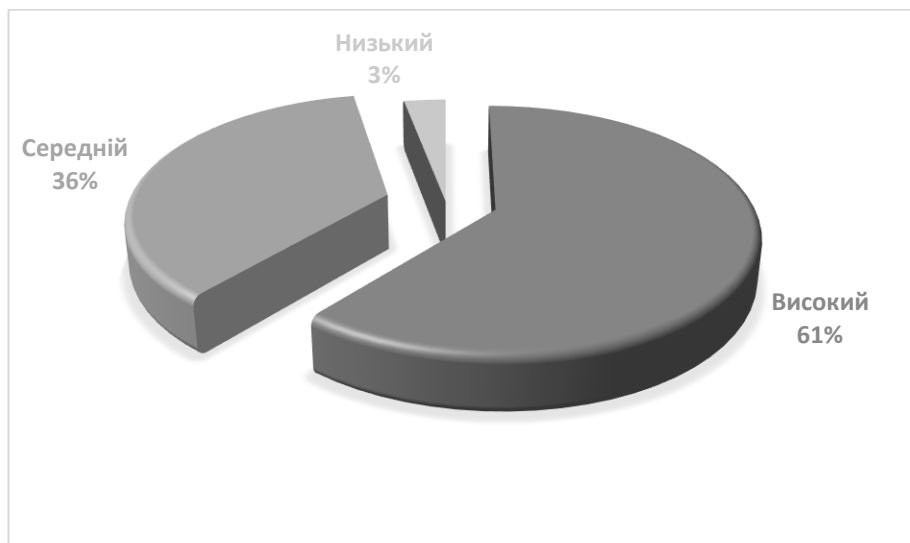
За результатами другого етапу дослідження, нами було отримано статистично рівнозначні результати рівня правової свідомості та правової культури респондентів за вказаними методиками (мал. 1-3)

Мал. 1 дослідження рівня правосвідомості із використанням опитувальника «Рівень активності особистості в системі морально-правових відносин» (Сохан І.)

Мал. 2 дослідження рівня правосвідомості із використанням методики «Дослідження схильності до відхильної поведінки» (Орел О.)

Мал. 3 дослідження рівня правосвідомості із використанням тесту-анкети «Вивчення рівня розвитку правосвідомості» (Ясюкової Л.)

Згруповані результати рівня правосвідомості слухачів первинної професійної підготовки свідчать про якісний підхід у відборі кандидатів, а також про імовірну ефективність проведеної психолого-просвітницької корекційної

діяльності з метою поліпшення правової культури та правової свідомості респондентів.

Особливості правосвідомості працівників правоохоронних органів формуються саме у процесі юридичного навчання і становлять загальну та спеціальну правову підготовку та інші знання і вміння. Це загальна правова підготовка, спеціальна правова підготовка, загальна фізична підготовка, бойова підготовка, в тому числі володіння табельною зброєю, оволодіння засобами зв'язку, уміння керувати транспортними засобами та ін. [4].

Таким чином, сформований під час навчання рівень правової свідомості поліцейського значною мірою вплине на його подальше виконання своїх службових обов'язків, отже саме в цей період необхідно якісно сформувати усі складові професійної правосвідомості за допомогою процесу навчання і виховання. Станом на сьогодні в нашій країні слабо розвинена психологічна служба правоохоронних органів, психологи в поліції є атестованими працівниками, на яких поширюється дія Дисциплінарного статуту і в підпорядковані відділам кадрового забезпечення, що не завжди дозволяє якісно реалізовувати психологічні послуги у зв'язку із низкою інших службових обов'язків [5].

Важливість і актуальність вирішення цієї проблеми визначається, на наш погляд, і тим, що формування відповідної правосвідомості співробітників повинно привести до оздоровлення морально-психологічного клімату в підрозділах поліції, створення в демократичному суспільстві привабливого образу поліцейського, що володіє високою правовою культурою і достатнім імунітетом проти негативного кримінального тиску [3].

Таким чином, формування правосвідомості майбутніх поліцейських є найважливішим елементом соціально-психологічного аспекту управління в органах та підрозділах поліції. Досконала правосвідомість працівників, що відповідає сучасним вимогам суспільства, дозволить істотно підвищити ефективність вирішення основних завдань, поставлених перед Національною

поліцією, пов'язаних із забезпеченням особистої безпеки громадян, охороною громадського порядку та забезпеченням громадської безпеки, попередженням і припиненням злочинів, адміністративних правопорушень, розкриттям злочинів, консультуванням громадян, посадових осіб, підприємств, установ, організацій у забезпеченні їх законних прав та інтересів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Андрусишин Р.М. Правове виховання працівників оовс: теоретико-правовий вимір : дис. канд. юрид. наук / Р.М. Андрусишин УДК 340.12:17]:351.74(043.5) – Львів, 2016. – 213 с.
2. Пашуля Г. Я. Органи внутрішніх справ як елемент апарату держави в умовах глобалізації : дис. канд. юрид. наук : 12.00.01 «Теорія держави і права; історія політичних і правових учень» / Г. Я. Пашуля. – Львів, 2015. – 203 с.
3. Ewick; Silbey, Patricia; Susan. The Common Place of Law: Stories from Everyday Life. Chicago: University of Chicago Press. – 1998. – p. 22.
4. Євдокимова Н.О., Тимців М.М. Особливості дослідження правосвідомості поліцейських, які проходять первинну професійну підготовку / Перспективи розвитку сучасної науки та освіти: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 25-26 вересня 2021 року. – Львів: Львівський науковий форум, 2021, С. 27–30.
5. Євдокимова Н.О., Тимців М.М. Особливості прояву професійної правосвідомості кандидатів на службу до органів національної поліції / Міжнародний науковий журнал «ВІСНИК НАУКИ» ISSN 0236-4115 | Випуск № 36, ГРУДЕНЬ 2021 р. – Одеса: 2021, С. 16–22.

Evdokimova Natalia Alekseevna

doctor of psychological sciences, professor,
Dean of the Faculty of Medicine and Sociology
International Classical University. Philip Orlik
(Mykolaiv, Ukraine)

Timtsiv Maxim Nikolaevich

graduate student of the Faculty of Medicine and Sociology
International Classical University. Philip Orlik
(Mykolaiv, Ukraine)

**PECULIARITIES OF MANIFESTATION OF PROFESSIONAL
LEGAL AWARENESS OF FUTURE POLICE OFFICERS AFTER
COURSE OF PRIMARY PROFESSIONAL TRAINING OF POLICE**

***Abstract:** our work considers the features of determining the level of legal awareness of future police officers, their individual psychological characteristics. The results of the second stage of our scientific work are presented, during which we performed a comparative analysis of the level of legal awareness of respondents using three methods.*

***Keywords:** legal awareness, legal culture, policeman, students, primary professional training.*

УДК 159.92

Лушпай Тетяна Іванівна

Студентка кафедри психології, спеціальної освіти та здоров'я людини

Миколаївський міжрегіональний інститут
розвитку людини ВНЗ Університету «Україна»
(Миколаїв, Україна)

**СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО ФОРМУВАННЯ
ПОЧУТТЯ ПАТРІОТИЗМУ У ДІТЕЙ
СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

***Анотація:** в роботі розкрито особливості формування та розвитку патріотичних почуттів у дітей старшого дошкільного віку, проаналізовано зміст основних сучасних досліджень щодо формування почуття патріотизму у старших дошкільників, визначено основні напрями виховання патріотичних почуттів.*

***Ключові слова:** старший дошкільний вік, патріотичні почуття, патріотизм, особливості формування патріотичних почуттів.*

Аналізуючи проблему патріотичного виховання дітей дошкільного віку Н. Борисовою, було визначено, що «структура патріотичних почуттів виявляється у ставленні до себе, до людей, до Батьківщини, до національних цінностей. Зміст патріотичного виховання розкривається у розділах: державному, соціальному, родинному. У патріотичних почуттях відбивається ставлення особистості до людей, до своєї держави, до її минулого, майбутнього та сьогодення. Мета патріотичного виховання полягає в тому, щоб підвести дитину до усвідомлення патріотизму, до внутрішнього його сприйняття. Патріотична діяльність виявляється у пошуковій, краєзнавчій роботі, у процесі пізнання, у праці тощо» [1, с. 54]

Формування почуття патріотизму Т. Філімонова розглядає, як: «формування гармонійної, розвиненої, високоосвіченої, соціально активної й національно свідомої людини, наділеної глибокою громадянською відповідальністю, здоровими інтелектуально-творчими й духовними якостями, родинними й патріотичними почуттями, працьовитістю, господарською кмітливістю, підприємливістю й ініціативністю» [4, с. 36].

Дослідження присвячені вивченню педагогічних ідей В.Сухомлинського щодо виховання патріотичних почуттів дітей дошкільного віку були присвячені роботи С. Тесленко, яка визначила: «З-поміж ефективних методів виховання патріотичних почуттів дітей дошкільного віку Василь Олександрович насамперед виокремлював бесіду, етичні повчання, екскурсії в природу, спостереження, складання казок, розповіді вихователя про історії та героїзм народу [3]

Наукові розвідки та практичний пошук методів виховання патріотичних почуттів дітей дошкільного віку, на сучасному етапі, А. Солонською, призвів до визначення нових можливостей виховання патріотичних почуттів за допомогою використання інноваційних педагогічних технологій, зокрема методу проєктів. На її думку, «патріотичне виховання молодого покоління сьогодні є дуже важливим, і розпочинати його потрібно саме в дошкільному віці, адже воно сприяє гармонійному розвитку особистості дитини, підготовці дітей до успішного навчання в школі, формуванню усвідомленого уявлення про себе як про повноправного громадянина України» [2, с. 89].

Цілеспрямоване формування почуття патріотизму повинно поєднувати любов до найближчих людей з формуванням такого ж ставлення і до певних феноменів суспільного буття. З цією метою факти життя країни, з якими ознайомлюють дошкільнят, ілюструють прикладами з діяльності близьких їм дорослих, батьків залучають до оцінки суспільних явищ, спільної участі з дітьми у громадських справах. Однак лише ознайомлення із суспільним життям не вирішує завдань патріотичного виховання. Водночас не можна ігнорувати

значущості ознайомлення дітей з українськими народними традиціями, піснями, святами.

Аналіз літературних джерел дав змогу виокремити основні напрями виховання патріотичних почуттів, як-от:

- народознавчий напрям – суб'єктивне ставлення до батьків (любов, турбота, повага тощо), сім'ї, родини, роду, народу, який має спільну батьківщину (чуття єдиної родини);

- українознавчий напрям – ціннісне ставлення до духовного світу своєї нації: історії, культури, мови, народних традицій, звичаїв, національних символів; здатність до національного самовизначення;

- краєзнавчий напрям – суб'єктивне ставлення до місця народження, проживання та поховання членів роду; знання про вулицю, місто (село), край, природу та географію своєї держави.

Отже, основою патріотизму є національна свідомість, що відображає дійсність у мисленні особистості. У процесі формування свідомості і, зокрема національної свідомості, задіяні афективна, когнітивна та дійова сфери особистості. Ці сфери перебувають у нерозривній єдності, оскільки передбачають формування знань про історію та сучасність народу, держави на основі чуттєвої сфери і закріплення у практичній діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Борисова Н. А. Патріотичне виховання дітей дошкільного віку. Таврійський вісник освіти. 2017. № 1. С. 53-59.
2. Солонська А. Формування патріотичних почуттів у старших дошкільників. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. 2017. № 2. С. 88-92.
3. Тесленко С. О. Національно-патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку в контексті педагогіки Василя Сухомлинського. Науковий

вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.
Педагогічні науки. 2018. № 3(1). С. 165-169.

4. Філімонова Т. В. Патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку:
навчально-методичний посібник. Миколаїв : СПД Румянцева, 2019. 152 с.

Lushpay Tetyana Ivanivna

Student of the Department of Psychology, Special Education and Human Health
Nikolaev interregional institute of Human Development
of the University of Ukraine
(Mykolaiv, Ukraine)

**CURRENT RESEARCH ON THE FORMATION
OF PATRIOTISM IN THE CHILDREN
OF SENIOR PRESCHOOL AGE**

***Abstract:** the paper reveals the peculiarities of the formation and development of patriotic feelings in older preschool children, analyzes the content of basic modern research on the formation of patriotism in older preschoolers, identifies the main directions of education of patriotic feelings.*

***Keywords:** senior preschool age, patriotic feelings, patriotism, features of formation of patriotic feelings.*

ЛІТЕРАТУРА (LITERATURE)

УДК 821.161.1

Зубченко Анна Александровна

студентка кафедри зарубежної літератури

Дніпровський національний університет імені О. Гончара

(Днепр, Україна)

ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ КОНЦЕПТА «ДОМ»

НА ПРИМЕРЕ РОМАНА М. ПЕТРОСЯН

«ДОМ, В КОТОРОМ...»

Аннотація: в роботі розглянуто концепт «Дом» як центральний смислообразуючий елемент світу художественного твору М. Петросян «Дом, в котрому...». З його допомогою автор вистрайває цілісну упорядочену всесвітню, опираючись на екзистенціальні потреби дітей.

Ключеві слова: концепт, смисл, система, поняття

Если попытаться выделить в книге М. Петросян некий концептуальный центр, то им окажется концепт «Дом». Он структурирует мир, находясь в центре вселенной, и выстраивает особую концептосферу. Концепт опирается как на личный опыт индивидуума, так и на код, заложенный в сознании народности, народа, человечества. Термин не может быть сведен только к сумме признаков предмета или явления, так как это понятие включает также и переносные значения, метафоры, устойчивые сравнения, контекстуальные синонимы, окказионализмы, фразеологизмы, афоризмы, пословицы, поговорки, словарные толкования, ассоциативное поле и т. д.

Из совокупности различных единиц сознание пытается выстроить систему, ограничить те или иные понятия, которые и определяют ее смысл,

организующий хаос. Человек «заключает кусок хаоса в раму, делает из него хаосмос, составное целое, которое становится ощущением» [1].

У М. Петросян герои, оказавшиеся в интернате, подсознательно ищут систему смыслов и создают оптимальную форму для существования. Это поиск семьи, любви, счастья, порядка и мира, который их примет. Занимая социальную позицию отринутых, отверженных обществом, они, таким образом, заключают все смыслы в концепте «Дом», приравнивая его к Богу. Для автора ощущения героев несут больше правдивого смысла, чем однозначные трактовки. Особенно остро это ощущается при раскрытии магических реалий дома-интерната. М. Петросян не ограничивается конкретикой, чтобы не исказить смысл описываемых вещей, она создает своеобразные символические образы. С их помощью концепт «Дом» пополняется новыми значениями. Для читателей романа «Дом» – это не только внешняя структура интерната, но и мистическое начало, отраженное в тексте, вследствие чего выстраивается особая атмосфера, балансирующая на грани реальности и ирреальности, сна и яви.

Создавая свою художественную модель мира, М. Петросян отрицает общепринятое понимание дома-интерната. Оно, становясь космосом, принимает тех, кто лишен крова, выброшен за борт нормальной семейной жизни. «Дом» оказывается наиболее продуктивным для М. Петросян и относится к древнейшим мультикультурным концептам. Это отправная точка для жизни любого человека, то, с чего начинается его мир. Структурность, упорядоченность такого мира обеспечивает ограниченность локации. Интернат уравнивается с миром и становится его универсальным аналогом. М. Петросян не делает границу между Домом и наружным миром непроходимой: дети выезжают в санаторий, иногда их навещают родители из внешнего мира, дети крадут и т. д. Но этот внешний мир по отношению к Дому оказывается внеположенным, необязательным, вторичным. Жизнь за пределами Дома кажется ненастоящей, лишенной ценности и смысла. И только приближающийся выпуск экзистенциально остро ставит перед каждым выпускником проблему

взросления, страха перемен и незнания. Потому закрытая тема «Наружности» приобретает яркую окраску в последнем томе.

А. Немзер в своей обзорной статье отметил, что: «Раздражает и абсолютизация подростковых проблем, и культ “странностей”, и мистические заморочки, и избыток физиологизма и жестокости в иных эпизодах» [2]. Однако это объясняется тем, что поскольку перед нами мир, построенный подростками по их знаковой системе, то и тинейджерские проблемы будут ключевыми, абсолютными.

Универсальность и некую эпичность роману М. Петросян придает тщательно выстроенная структура на социальном уровне. Мир, представленный в романе, выстроен и по вертикали (воспитатели – дети), и по горизонтали (объединение в «стаи»). В стаях есть лидеры-вожаки, каждый из которых задает правила, цели, интересы, психологические и социальные стереотипы, которые будут общими для той или иной группы детей.

Подводя итог, можно сказать, что концепт «Дом» включает в себя множество смыслов, которые автор ставит во главу угла. Универсальность этого понятия дает возможность М. Петросян на него основе выстроить целый мир со своими порядками, верованиями, традициями и законами, которые будут соответствовать потребностям детей.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ:

1. Войтоловский Л. Текущий момент и текущая литература. (К психологии современных общественных настроений). СПб.: Общественная польза, 1908. 55 с.
2. Немзер А. Не такие уж мы убогие. Русская литература в 2009 году. Немзерски. [Электронный ресурс] URL: <https://www.ruthenia.ru/nemzer/itogi09.html>

Zubchenko Anna Aleksandrovna

Oles Honchar Dnipro National University

(Dnipro, Ukraine)

**FUNCTIONING OF THE CONCEPT «HOME»
BY MEANS OF EXAMPLE OF THE NOVEL
«THE GREY HOUSE» BY M.PETROSYAN**

***Abstract:** the work involves the concept «House» as the central semantic element of the world in the work «The Gray House» by M. Petrosyan. With the help of this element the author builds the coherent well-ordered universe taking into consideration children's existentialistic needs.*

***Keywords:** concept, sense, system, notion.*

ТУРИЗМ (TOURISM)

УДК 379.85

Бартійчук Ольга Степанівна

студент кафедри туристичного бізнесу та гостинності
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
(Дніпро, Україна)

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ НА РОЗВИТОК В'ЇЗНОГО ТУРИЗМУ ТУРЕЧЧИНИ

***Анотація:** в роботі визначено роль та значення використання історико-культурної спадщини в розвитку міжнародного туризму Туреччини.*

***Ключові слова:** культурний туризм, міжнародний туризм, історико-культурна спадщина.*

Туреччина займає одну з лідируючих позицій на міжнародному ринку туристичних послуг. Одним з основних видів туризму слід відзначити саме культурний. Туреччина є спадкоємицею народів Малої Азії. Археологічні дослідження знаходять докази найдавнішої людської цивілізації, що відноситься до VIII-VI тис. до н. е. Потім на цій території проживали хети, міттани, фрігійці, кіммерійці, елліни, перси, тюрки-сельджуки, турки-османи. І кожна з цих культур залишила свій відбиток в культурі та історії Туреччини. Два дива світу із семи: Гелікарнанський мавзолей і храм Артеміди Ефеської. Руїни стародавніх міст Троя, Ефес, Константинополь.

В 2007 році з нагоди 100-річчя з дня заснування Турецької Республіки Міністерство культури та туризму підготувало документ «Стратегія розвитку туризму в Туреччині до 2023 р.». Міністр культури та туризму Ертугрул Гюнай висловив головну мету Туреччини в туризмі. Туреччина – це не тільки пляжі та

море, а й унікальна культурна спадщина, на що й треба акцентувати увагу. Тож увага була сконцентрована на розбудові інфраструктури у Східній та Центральній Анатолії, Стамбулі, регіонах Мрамурового та Егейського морів, рекламі туризму в Туреччині та за її межами, підтримка державою туристичного сектора, розширення міжнародного співробітництва, збільшення туристичного сезону до року шляхом розвитку внутрішніх регіонів та впровадження інноваційних видів туризму. В Туреччині діє програма реставрації архітектурних пам'яток, в історичних місцях знімають документальні фільми, проводять археологічні розкопки. Особливе місце займає сучасне мистецтво. Постійно проходять міжнародні заходи, наприклад, Міжнародний театральний фестиваль, рок-фестиваль. Відкриваються нові музеї, створюються нові програми, невластиві до того країні, наприклад. [2]

Стратегія Туреччини з розвитку міжнародного туризму є ефективною. Доказом чого служить щорічне підвищення кількості іноземних туристів. Акцент в розвитку туристичного сектора робиться саме на розвиток культурного туризму, так як цей вид туризму не залежить від сезонності, а також має великий потенціал, враховуючи багату історико-культурну спадщину Туреччини.

Таблиця 1 – Щомісячна кількість туристів 2015 – 2020 рр. [1]

Рік	Місяць												
	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Трав.	Черв.	Лип.	Серп.	Вер.	Жовт.	Лист.	Груд.	Заг.
2015	1250 941	138334 3	189 594 0	243726 3	380415 8	412310 9	548050 2	5130967	4251870	3301194	1720554	1464791	3624 4632
2016	1170 333	124063 3	165 251 1	175304 5	248541 1	243829 3	346820 2	3183003	2855397	2449948	1353280	1302157	2535 2213
2017	1055 474	115983 3	158 700 7	207032 2	288987 3	348694 0	507596 1	4658463	4076630	2992947	1652795	1703789	3241 0034
2018	1461 570	152707 0	213 976 6	265556 1	367844 0	450559 4	567180 1	5383332	4792818	3755467	1966277	1950705	3956 6327

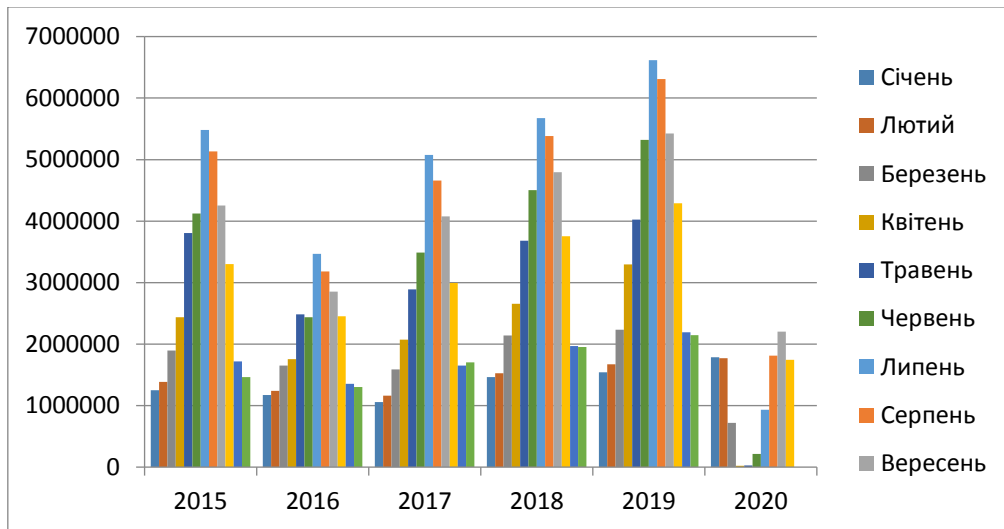
2019	1539 496	167023 8	223 235 8	329317 6	402225 4	531898 4	661738 0	6307508	5426818	4291574	2190622	2147878	4505 8286
2020	1787 435	177311 2	718 097	24238	29238	214768	932927	1814701	2203482	1742303			1120 0893

Таблиця 2 — Доходи від туристичного сектора (іноземного туризму) 2015 - 2020 рр. [1]

Частка доходів від туризму у ВВП			
	Дохід від туризму	Середні витрати	Частка доходів від туризму у ВВП
Роки	(1000\$)	(\$)	(%)
2015	31464777	756	3.7
2016	22107440	705	2.6
2017	26283656	681	3.1
2018	29512926	647	3.8
2019	34520332	666	4.6
2020	8145561		

Згідно з даними, представленими в таблиці 2, в останні роки – з 2017 по 2019 – стрімко зростає дохід від туристичного сектора, а також відсоток ВВП, що є доказом ефективної політики держави щодо покращення туристичного сектора.

Рисунок 1 - Кількість туристів з 2015-2020 рр.

Діаграма на рисунку 1 показує кількість туристів Туреччини з 2015 по 2020 роки. На даній діаграмі простежується щорічне збільшення кількості туристів в період з 2017 по 2019 роки. Що свідчить про ефективність заходів держави, направлених на розвиток туристичного сектора Туреччини. Виключенням є 2020 рік, що пояснюється світовими обмеженнями щодо пересування, пов'язаними з пандемією COVID-19.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. <https://www.tursab.org.tr>
2. Ланских М. Л. Политика Турции в области культурного туризма. – 2014 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwin9bK5yKn1AhWPzKQKHbKGctUQFnoECAoQAQ&url=https%3A%2F%2Felar.urfu.ru%2Fbitstream%2F10995%2F37807%2F1%2F978-5-7741-0224-2_2014_10.pdf&usg=AOvVaw0xfANuo-LQcVup0cmPjKj-

Bartiichuk Olha Stepanivna

Oles Honchar Dnipro National University

(Dnipro, Ukraine)

**APPLICATION OF CULTURAL HERITAGE SITES IN THE
MANAGEMENT OF INTERNATIONAL TOURISM**

***Abstract:** the paper identifies the role and importance of the use of historical and cultural heritage in the development of international tourism in Turkey.*

***Keywords:** cultural tourism, international tourism, historical and cultural heritage.*